

transcripciones

ВЫНМИ

UNITAT 0

pista 1

1. Hola, em dic Anna i estudio català. Estic molt contenta amb el meu grup perquè s'ha creat molt bon ambient. I crec que és molt important per aprendre una llengua que el grup estigui cohesionat. Però quan sento les paraules *examen, test, avaluació, control...* m'angoixo. Em poso molt nerviosa i ja no em puc concentrar. Només penso en l'examen i em bloquejo. No m'agrada fer proves. També m'angoixa si arribo a classe i no he fet els deures o bé si el professor em demana alguna cosa davant de tothom. Soc una persona molt responsable i vergonyosa.
2. Soc en Pol i estic estudiant francès. Les classes d'aquest any no m'agraden gaire, perquè el professor només explica i explica i no es mou de la cadira. I llavors començo a mirar el mòbil i a enviar missatges per distreure'm. Les classes han de ser divertides, si no, m'avorreixo i m'adormo. M'agrada improvisar, parlar encara que ho digui malament, treballar en grups, escoltar cançons o veure alguna sèrie a classe. L'any passat vaig tenir una professora que m'agradava molt perquè ens feia fer debats i havies de ser creatiu per defensar el teu punt de vista.
3. Som en Lluç i estudiï primer d'alemany. M'agrada molt la professora que tenc perquè ens dona quadres i resums dels continguts que treballam a classe per poder-los estudiar a casa nostra. M'agrada seure davant, a prop de la pissarra i de la professora perquè no em vull distreure. No m'agrada perdre el temps a classe, per això no m'agrada gaire treballar amb alguns companys que només venen a classe per passar l'estona. El meu mètode és estudiar un poquet cada dia i fer sempre els exercicis. Si no, t'endarrereixes i és impossible seguir el curs.

UNITAT 1

pista 2

1. Bub-bub
2. Muu
3. Quiquiriquic
4. Auu
5. Bee
6. Meu

pista 3

Bon dia. Avui sentirem alguns testimonis que ens parlen de llengües, de les experiències que han tingut o tenen amb l'aprenentatge d'un idioma. I donem la benvinguda a la primera convidada, l'Anna Rubio. Benvinguda.

Hola, bon dia.

Des d'on ens truca?

De Rubí, al Vallès Occidental, a prop de Barcelona.

Molt bé, i quina experiència ens vol explicar?

Doncs jo a casa sempre he parlat en castellà perquè els meus pares són andalusos. Van arribar a Catalunya quan eren joves, entenen perfectament el català, però els costa parlar-lo. Han parlat sempre en castellà a casa

i, és clar, també al meu germà i a mi. Per tant, el meu germà i jo parlàvem sempre en castellà. Però de mica en mica hem anat canviant i ara que no vivim amb els pares parlem en català entre nosaltres. No ens va costar gens aprendre'l. Vam fer l'escola catalana i sempre hem parlat en català amb els nostres amics, però quan anem a casa dels pares sempre parlem en castellà. És el costum. Amb els meus fills, hi parlo en català i els meus pares hi parlen també en català; bé, un català barrejat amb moltes paraules castellanes, però es llancen a parlar-lo, amb dificultat, això sí, però és una cosa que no han fet mai ni amb el meu germà ni amb mi. És molt divertit sentir-los parlar en català.

Gràcies per explicar-nos la seva experiència. I ara qui tenim?

Bon dia, soc en Claudio i us truco des de Girona.

Endavant, Claudio.

Jo soc argentí i quan vaig arribar a Girona vaig començar a aprendre català, però em va costar molt perquè ningú em parlava en català. Tothom em parlava en castellà. Fins que vaig conèixer la Sió, que ara és la meva dona. Al principi vam començar a parlar en castellà, però de seguida va canviar i va parlar-me en català. Llavors sí que el vaig aprendre. A casa barrejo el català i el castellà. Amb la nostra filla, hi parlo en castellà i amb la meva dona, en català. La meva filla diu que tinc un accent argentí quan parlo català i li fa molta gràcia. Sempre m'imita. Però no m'hi capfico perquè el que vull és comunicar-me, i si tinc accent argentí, doncs paciència. És que soc argentí!

I tant! Moltes gràcies. I rebem la darrera trucada. Bon dia?

Hola! Soc Sylvie.

Benvinguda, Sylvie. Des d'on ens truca?

Des de València. Soc francesa i vaig arribar a València perquè hi vaig vindre a fer un Erasmus. Quan vaig arribar ja sabia castellà. El vaig estudiar a França, a la universitat, i no va ser difícil. Al començament, parlava en castellà a tothom perquè volia aprendre'l bé. Ja fa dotze anys que visc ací. La meua parella és valenciana, però jo li parlo en castellà perquè estic més còmoda. També perquè ens vam conèixer en castellà i em costa molt canviar de llengua quan he conegut algú en una llengua. Quan vam tindre les xiquetes, em vaig adonar que havia d'aprendre bé el valencià perquè no podia ajudar-les si tenien problemes a l'escola.

I el va estudiar?

Sí. Va ser prou fàcil perquè ja feia anys que vivia ací i el valencià i el francès s'assemblen molt. Hi ha moltes paraules que són iguals i, com que sabia castellà, vaig anar més de pressa.

I amb quina llengua parla a les seves filles?

A les xiquetes els parlo en francès. I elles m'entenen perfectament. Son pare els parla en valencià, però també senten que jo parlo en castellà a son pare. Per això a voltes volen dir una paraula en francès i la diuen en valencià o castellà, però és normal.

Quina barreja!

Sí, però pense que és molt enriquidor, perquè a casa podem utilitzar tres llengües i a les xiquetes els ajuda-

rà molt si volen aprendre una llengua nova. Els meus amics em deien que no seria bo per a les xiquetes tindre tantes llengües a casa. Però no és veritat. No hi ha hagut cap problema. Crec que els pares hem d'ajudar els nostres fills que aprenguen idiomes i això es fa de manera natural, sense tindre por de les llengües. Els xiquets són com esponges!

pista 4

Avui som al carrer per saber què ens agrada de les persones i què no. Bona tarda. Com es diu?

Jaume, Jaume Ballester.

Molt de gust, Jaume. Li puc fer una pregunta?

Sí, digui, digui.

A vostè, què li agrada de les persones i què no?

Així en general... Doncs m'agraden les persones que respecten les opinions dels altres, que respecten les teves opinions. I no suportó les persones autoritàries, que es pensen que sempre tenen la raó i volen que els altres facin el que elles volen. També m'agraden les persones sinceres. De fet, és un dels trets que valoro més dels meus amics.

Moltes gràcies. A veure... Hola! Perdona, com et dius?

Clara.

I et puc fer una pregunta?

Sí, és clar. Diques.

A tu, què t'agrada de les persones i què no?

Deixa'm rumiar... Mira, si penso en els companys de feina, m'agraden les persones senzilles, que no pensen que són millors que tu. No suportó les persones que et miren per damunt de l'espatlla, amb menyspreu, perquè es creuen que són no sé qui. Ah! I també odio els veïns sorollosos. I ho dic aquí per si em senten, eh! Si viviu al carrer de l'Oli, 23, ja ho sabeu. No feu tant soroll! No m'agraden les persones sorolloses!

Entesos. Moltes gràcies. Adeu. Potser aquesta dona que ve... Perdoni, li puc demanar una cosa?

Tinc una mica de pressa, però vinga, demana'm.

Com es diu?

Fina.

Només és un moment, Fina. A vostè, què li agrada de les persones, dels amics, dels companys de feina, de la gent en general?

Doncs mira, m'agraden les persones que em fan riure, perquè és molt important tenir sentit de l'humor. I no suportó les persones que sempre parlen dels altres, que opinen de la vida de persones que gairebé ni coneixen, i les jutgen. Fes i deixa fer, dona! I, ara sí, me'n vaig, que faig tard.

Moltes gràcies i passi-ho bé.

pista 5

Bufó, vine aquí! Queda't aquí al costat de la Pilar i l'Enric, que ara torno. Fes bondat i no els facis enfadar, eh!

Has vist quina careta més rodoneta que té?

Sí, sí. Rodoneta i petiteta. Fins i tot diria que és simpàtica, aquesta careta. Però té uns ullassos!

Ui, sí! Té els ulls molt grossos. Gairebé li surten de la careta.

Però mira quines orelletes! Són molt bufones.

Sí, sí, molt. Potser massa petites. Potser no hi sent...

Què vols dir? Que és sord?

És que les té molt petites.

Dona, no ho sé. I la boqueta que té? Així també rodoneta.

Sí, la boqueta la té petitona. Llàstima d'aquestes dues dentotes que li surten de la boqueta.

Sí, no són gaire boniques. Fan una mica de por.

Això sí, el nasset és molt bonic.

El nasset? Però sí gairebé no es veu, amb els bigotots que té. Són espantosos. Els hi haurien de tallar!

Tens raó, són molt llargs! Ui, que ve la Rosita.

Has fet bondat, petitó? És que és tan bufó! No el trobeu bonic?

Sí, justament ara ho estàvem dient! Molt bufonet.

Exacte! Té una cara molt harmònica i proporcionada.

Que sents què et diuen, petitonet meu?

pista 6

1. gos
2. girafa
3. gall
4. estranger
5. bilingüe
6. benvingut
7. ríguin
8. lingüística
9. Girona
10. jutgin
11. segur
12. amigues
13. llengües
14. argentí

pista 7

1. agafar
2. general
3. segur
4. bigotis
5. al·lèrgia
6. vegada
7. avantatge
8. psicològicament
9. segons
10. gust

pista 8

1. llarguet - llengües
2. guionista - lingüístic
3. digues - següent
4. vingueu - bilingüe

UNITAT 2

pista 9

1. Què més fa falta fer perquè els polítics s'ho prenguin seriosament? No s'adonen que no hi ha un planeta B. Per què no cuidam el que ja tenim?
2. No veig clar que les grans empreses es puguin beneficiar de la informació que tenen dels ciutadans sense control. Com acabarà aquest tema?
3. A vegades penso si la Terra és l'únic lloc on hi ha vida. I si n'hi ha en altres planetes, com deu ser? Intel·ligent?
4. Sens dubte, el mercat laboral. Les màquines ens prendran la feina? No ho crec, però tot canviarà!

pista 10

Hola, com et dius?

Hola. Em dic Arnau.

Benvingut, Arnau. I què vols saber?

Doncs una mica de tot.

Tens algun problema en concret?

No, no, però ahir vaig passar per sota d'una escala.

Ah! Ets supersticiós?

Una mica.

Molt bé. A veure, deixa'm tirar les cartes i et diré què diuen. Ah... renoi! Hi veig molts canvis!

On?

A la teva vida, home, a la teva vida.

Ah sí? Quan?

A veure, anem a pams. Sí, sí! Una mica de paciència, que les cartes demanen temps. Mmm, mmm... aviat coneixeràs una persona que et canviarà la vida, de fet, aquesta setmana. Una persona que ocuparà un paper destacat a la teva vida! Que ets solter, Arnau?

Sí, sí, vaig tallar amb la meva última parella fa poc més de dues setmanes!

Ai, noi, quin greu que em sap! Però les cartes em mostren un futur prometedor.

De debò?

Les cartes no menteixen, jove! Vejam, veig un trasllat. Que vius de lloguer?

Sí! Com ho sap?

Noi, parles amb una vident de primera categoria, amb la pitonissa Aramés! Com et deia, et traslladaràs a una altra ciutat d'aquí a tres mesos.

Ah sí? Per què?

Aviam, sí, sí, canviaràs de feina... clarament!

I quan?

Aquest any, aviat! T'anirà molt bé, estaràs molt ben valorat. Tothom et demanarà consell.

Consell? Si faig de mosso de magatzem.

Bé, no ho sé... consell, assessorament!

No ho acabo d'entendre, la veritat.

Doncs això és el que diuen les cartes! Ah, també veig que seràs pare!

Pare? Que estrany, si a mi no m'agraden les criatures.

T'ho repeteixo, seràs pare d'aquí a cinc anys. No en tinc cap dubte! Espera, espera... veig un petit ensurt!

Què diu ara?

Res greu, però t'hauràs de cuidar si no vols tenir problemes de colesterol en el futur!

Però si soc vegà!

Brrr... no et sento bé, et perdo! Oh, quina llàstima, se'ns ha acabat el temps. Torna a trucar quan vulguis, Arnau! T'atendrem de seguida. I no us oblideu que les cartes no menteixen! Truqueu a la vostra pitonissa de capçalera Aramés. A reveure!

pista 11

Per a aquest anglès, que va créixer a Mataró, el món és en blanc i negre. Va néixer amb acromatisme, una patologia que afecta una de cada trenta-tres mil persones al món. Des del 2004, una antena molt fina, de color negre i metàl·lica, connectada al seu cervell li permet sentir els colors i, així doncs, detectar-los. En va memoritzar centenars. Neil Harbisson no veu l'art, l'escolta. Assegura que Picasso i Warhol tenen sons molt alts, profunds, plens. Velázquez, en canvi, sona poc, és fluix. En Neil es defineix com a cibernètic, un ésser compost per elements orgànics i cibernètics. El seu "òrgan", que sobresurt de la part del darrere del crani i li penja de la part frontal del cap, i una estètica moderna i avantguardista, igual que el seu tall de cabells, li donen una imatge futurista. Harbisson és pioner a implantar-se tecnologia al cos. Aquest jove utilitza la tecnologia per explorar i superar les fronteres dels sentits humans. En Neil Harbisson no és l'únic cibernètic. La Moon Ribas, ballarina i coreògrafa i activista cibernètica, es va implantar als peus un petit sensor sísmic que l'avisava cada cop que en un racó o altre del planeta hi havia un terratrèmol. Volia aprofitar les tecnologies existents per tal d'augmentar les seves capacitats i sentits.

pista 12

Als Països Catalans sembla que les catàstrofes climàtiques més amenaçadores arribaran en forma de pluges torrencials. Les pluges, que seran molt intenses, es concentraran en pocs dies a l'any i provocaran inundacions. La resta de l'any no plourà mai i, per tant, hi haurà sequeres i onades de calor cada vegada més intenses i duradores. I, a més, creixerà el nombre d'incendis, com una conseqüència indirecta de l'augment de les temperatures, el desgast del terra i l'acció humana.

pista 13

1. demà
2. robot
3. tornareu
4. company
5. opció
6. informaràs
7. agafar
8. futur
9. humans
10. demanarem
11. pastís
12. sortiré
13. Nadal
14. netejarà
15. supersticions
16. mateix

pista 14

1. globalització
2. intentaràs
3. nivell
4. compraré
5. identitat
6. ningú
7. assegurar
8. vianant
9. aturarà
10. aquí

pista 15

1. Ves a saber si els robots existiran.
2. Qui sap com ens alimentarem!
3. És probable que hi hagi més inestabilitat política.
4. No crec que puguem viatjar al passat.

UNITAT 3**pista 16**

1. Fa tant de temps que soc aquí que sovint he de parar i pensar per què visc en un aeroport. M'ho han preguntat milers de vegades. Soc conscient que el meu cas desperta curiositat. Però després de 18 anys de viure aquí, per a mi ja és la cosa més normal del món... o potser no. Si visc en un aeroport és per problemes burocràtics. Vaig perdre la meva documentació quan volia volar cap als Estats Units i encara avui dia no puc demostrar qui soc.
2. De fet, el més graciós del cas és que jo treballava en aquest aeroport fent tasques de manteniment. Em vaig quedar sense feina i és quan vaig decidir marxar del país per trobar noves oportunitats. I aquí va començar tot. Vaig per-

dre tota la meva documentació. Com que no tenia papers, vaig decidir que em quedaria uns quants dies a fer vida a l'aeroport, com una forma de protesta. Però la burocràcia és molt lenta i el que havien de ser tres o quatre dies a l'aeroport s'han convertit en 18 anys!

3. No tinc casa a fora d'aquí. Casa meva són totes aquestes sales, amb vistes espectaculars a les pistes d'enlairament! És una casa sorollosa, sobretot durant el dia, plena de convidats d'arreu del món, però a la nit és diferent. A la nit, aquest gran aeroport queda en silenci, només trencat per les arribades dels passatgers dels últims vols. És l'hora de descansar. Me'n vaig a la meva habitació, el meu racó, i em poso a dormir.
4. Els dies de cada dia no són gaire diferents dels dies festius: camino per la terminal per fer exercici, utilitzo els lavabos per rentar-me la cara o dutxar-me i passo el dia molt ocupat fent de punt d'informació de tots els turistes despitats. A vegades, dono un cop de mà als meus excompanyos de feina. Encara que sembli una vida fàcil, no ho és. La vida en un aeroport no és gens fàcil.
5. La gran sort que tinc és... que no pago lloguer! No, no, és broma. La sort que tinc són els treballadors de l'aeroport. Tots m'han ajudat sempre, tots. Ja som com una gran família. Em donen roba neta, menjo cada dia, em respecten. Fan que la meva vida aquí sigui al màxim de normal. I tots desitgen el mateix que jo: que algun dia pugui arreglar la situació i traslladar-me de casa!

pista 17

Avui ens acompanya la Miquela Serra, cooperant de l'ONG Diverses Vides, i que ha viscut a més de quinze països diferents. Bon dia, Miquela. De Perpinyà al món? Sí, de fet ja saps que el pintor Salvador Dalí va dir que l'estació de tren de Perpinyà és el "centre del món". No ens costa pas gaire moure'ns pel món, a nosaltres, els de Perpinyà!

Què significa ser cooperant?

Significa renunciar a comoditats pròpies per ajudar altra gent a tenir-ne. És una tasca completament altruïsta. Però t'obliga a viatjar molt i aprendre a viure en llocs molt diversos.

On has viscut?

A molts països de l'Àfrica (el Senegal, Nigèria, Sud-àfrica, el Marroc, Algèria), a l'Amèrica del Sud (l'Argentina, el Brasil, Bolívia, el Paraguai) i també a Austràlia i en alguns llocs d'Europa. Diria que en una quinzena de països diferents al llarg de la meua vida, que ja comença a ser llarga! Però sempre he tingut clar que casa meua és aquí, a Perpinyà, i això m'ajuda a tenir un punt de referència.

És difícil adaptar-se a tants canvis de vida?

Diria que és ara que començo a ser gran que em costa més canviar de país. El primer cop que vaig marxar de casa tenia 18 anys i me'n vaig anar al Marroc. A partir de llavors no he parat de viure en llocs diferents i, per contradictori que sembli, cada vegada que he canviat de país, la maleta era més petita. Al final aprens a viure amb les coses justes. Quan explico la meua experiència

sovint la gent es pensa que he tingut una vida fàcil i no ha sigut així.

Per què?

Perquè haver de canviar tan sovint de lloc t'obliga a començar de nou cada vegada i trobes a faltar moltes coses. El que és curiós és que amb el temps he enyorat coses diferents.

Això et volia preguntar... Què és el que més enyores quan ets fora de casa?

Al principi, quan era més jove, enyorava molt els amics, sortir de festa amb ells, enyorava les converses que tenia amb les meves amigues i, sobretot, el menjar de la meua àvia. Després, més endavant, vaig trobar molt a faltar tenir una rutina quotidiana, com anar a l'oficina, tornar a casa a descansar, per exemple. Perquè quan fas de cooperant no tens rutina, cada dia és un dia diferent. Quan he viscut a l'Àfrica, he trobat a faltar la vida familiar. Allà la família és molt important, ho celebren tot amb la família, i, és clar, a vegades em sentia com un peix fora de l'aigua...

I ara, què trobes a faltar quan ets a l'altra punta del món?

Ara enyoro les coses petites: fer un cafè al bar de la plaça, parlar amb els meus nebots, rebre una postal a casa que no sigui meua... i cada cop enyoro més sentir parlar català. El parlo ben poc en aquests llocs on vaig. Però quan topo amb algú que em diu "bon dia", m'agafa una esgarripança d'enyorança molt forta.

pista 18

Benvinguts a Sant Martí, un petit paradís obert a tothom que tingui ganes de viure d'una manera diferent. Sant Martí és el poble ideal per als amants de la natura i l'esport perquè està envoltat de muntanyes, valls i un riu. La neu de l'hivern permet gaudir de les nombroses pistes d'esquí que queden molt a prop; a l'estiu, la muntanya ofereix mil i una activitats: fer excursions, volar amb parapent, banyar-se al riu... Un entorn idíl·lic per a petits i grans.

Sant Martí no queda lluny de les grans poblacions del voltant. Té molt bona connexió per carretera amb Girona i Barcelona, dos grans ciutats a una hora de distància, i dos serveis d'autobús al dia per moure's per la comarca.

El turisme de muntanya és el motor del poble, un motor que any rere any dona noves oportunitats de feina a la gent de Sant Martí, com per exemple treballar de dependent a la botiga de records i de material de muntanya, portar el bar del poble o fer de guia de muntanya. Treballar-hi i viure-hi són totalment compatibles, sobretot a l'estiu, quan el poble i la comarca s'emplen de visitants.

Sant Martí està preparat per a les famílies amb fills. Té una escola rural amb una quinzena de nens i nenes de 3 a 12 anys. És una escola amb un ambient familiar on l'aprenentatge es fa en plena natura, l'espai ideal per créixer. Al poble també hi ha el punt de trobada dels seus habitants, la Botigueta, el lloc on és possible fer-hi un cafè, comprar-hi el pa o la carn o qualsevol altra cosa que es neces-

siti. La Botigueta obre de dimarts a diumenge durant tot l'any. I un cop a la setmana, al primer pis de l'ajuntament, hi ha el servei mèdic, amb una metgessa i un infermer a disposició de tothom. I gràcies a la feina feta a la comarca, el poble disposa també de connexió a internet a tot arreu.

Sant Martí ha estat des de sempre un poble dinàmic, animat. Avui dia volem continuar mantenint l'esperit obert que ha caracteritzat la gent que hi viu i tenim ganes d'acollir noves famílies per fer més viu i fort el poble. L'Ajuntament posa a disposició dels nous habitants cases velles per llogar a preus assequibles perquè començar una vida diferent a Sant Martí sigui realment possible.

Sant Martí, un poble pensat per a la gent, t'espera. Visi-ta'ns!

pista 19

Olor de colònia, una novel·la d'èxit ambientada en una colònia tèxtil

Olor de colònia és la novel·la de més èxit de l'autora Sílvia Alcàntara. La novel·la és la història de les relacions humanes dins una colònia tèxtil, lloc que l'autora coneix bé perquè hi va néixer.

El gran èxit de la novel·la ve en gran part pel lloc on passa la història: el món de les colònies industrials, un món del qual s'ha parlat molt poc, però que va marcar la vida del país durant més de cent anys.

De llibres sobre tèxtil, teixit i màquines per fer teixit, n'hi havia moltíssims, però de llibres sobre la vida de la gent de les colònies, de com vivien, de les dificultats que tenien, de la relació amb la família i la fàbrica, no n'hi havia cap. Aquest és el primer llibre que en parla de manera oberta. Un llibre fascinant que enganxa el lector des de la primera pàgina.

pista 20

1. dèiem
2. crèieu
3. veiem
4. duem
5. volen
6. fèiem
7. viviu
8. coneixíem
9. teniu
10. senten

pista 21

1. compartíem
2. sabien
3. havia

4. podies
5. entenia
6. decidíeu
7. valies
8. apreníem
9. rebien
10. sorprenia

pista 22

1. La Joana hi ha viscut deu anys, a Washington.
2. No tinc casa a Escòcia.
3. Si hi ha temps, volen anar al cinema.
4. Què estudies?
5. Hi anava molt perquè li encanta viatjar.
6. Comenta-ho demà durant el dinar.

UNITAT 4

pista 23

A veure si endevines de quin objecte estic parlant.

De què té gust?

Ui... El podria llepar i dir-t'ho, però... no ho faré. No té gust de xocolata, això t'ho puc assegurar.

Llavors de què té gust?

Francament no té gust de res.

Ah, no té gust de cap cosa?

No, no.

Així, no és una cosa que es pugui menjar, doncs.

No, no és cap aliment.

De quin color és?

Mmm... no és de cap color.

Tampoc? Què vols dir?

Vull dir que és transparent. Aquest objecte és transparent, però jo n'he vist de color marró, però gairebé sempre és transparent.

Ah, d'acord. Que és l'aigua?

No, no. Tampoc és una beguda. És un objecte.

Ah, sí; és clar. Doncs... per a què serveix?

Serveix per posar-hi líquid.

Ah, que em sembla que ja sé què és. A veure quin tacte té?

Ui, que difícil. A veure. És llis i fred al tacte.

Que és una cantimplora?

No! No està fet de metall ni de plàstic. Però t'hi apropes, t'hi apropes!

De què està fet, doncs?

Escolta això. De vidre. Sempre de vidre. I pot tenir un tap de suro, també.

És una ampolla de cava?

No, no. Calent, calent.

Vaja... Dona'm més pistes. Com és? Què té?

Doncs n'hi ha de grossos i de petits. Té dos brocs que surten d'una base rodona.

Dos brocs?

Sí, un broc més gruixut i vertical, que serveix de mànec per agafar-lo i també per omplir-lo, que surt de la base rodona.

I l'altre broc, com és?

L'altre és inclinat, més prim i de forma cònica, que també surt d'aquest dipòsit rodó. Aquest broc més prim té un foradet per on surt el líquid.

Ah! Ja ho tinc! És un objecte molt català, oi?

Sí, sí. Digues! Què és?

pista 24

1. El blau característic de les rajoles valencianes fa belles i característiques moltes parets del nostre país. Des de fa anys i anys és el material per excel·lència en moltes construccions tradicionals. A partir d'ara podreu endur-vos a casa un tros de decoració ceràmica amb una base feta de suro natural. Podeu usar aquestes rajoles com a estalvis per posar-hi els plats calents i protegir la taula. Cada un dels dibuixos serigrafiats a les rajoles ha estat dissenyat per un artista plàstic de prestigi. No us les perdeu i colleccioneu-les!
2. Ets un fan de la sopa de galets? Vols tenir aquesta emblemàtica pasta sempre a taula? Tenim la solució per a tu: l'espelma decorativa en forma de galet que hem fet artesanalment, a mà, amb cera i amb un ble d'alta qualitat. La sopa de Nadal catalana per excel·lència t'acompanyarà a taula en forma de llum i de caliu.
3. Si vas a treballar o quedes amb els teus amics i no et ve de gust deixar el casc lligat a la bicicleta ni arrossegar-lo amunt i avall al braç, aquest és el teu casc per anar amb bicicleta. El casc plegable és elegant i modern. A més, com que es pot plegar, el podràs guardar a la motxilla o a la bossa sense cap problema. No pesa i ocupa poc espai!

pista 25

Avui a la nostra secció setmanal "Històries de la mà esquerra", David Carabén, cantant, guitarrista del grup català Mishima i esquerrà, ens envia un missatge sobre un nou episodi curiós en la vida quotidiana dels qui no són dretans. Llegim-lo.

Hola, amics! Formo part de la minoria selecta dels esquerrans i la veritat és que no soc conscient d'haver patit incidents en la meua vida pel fet de ser-ho. Recordo, però, un episodi curiós. Va passar en un festival de música. Amb el meu grup, els Mishima, teníem un concert molt important. En aquests casos, sempre ens agrada tenir-ho tot sota control absolut (els canvis de roba, les bateries dels micròfons, les pastilles per a l'afonia, etc.). Però aquella vegada veníem d'una gira molt intensa i tot va ser una mica improvisat. Recordo que durant l'actuació vaig trencar una corda de la guitarra. No ho havia previst. No tenia un instrument de recanvi i això va ser un problema. Ara hi penso i em sembla que em vaig estressar excessivament, però la veritat és que llavors vaig

passar una estona de molta tensió. Soc esquerrà i hi ha pocs guitarristes que ho siguin. Per sort, el líder del grup americà de rock Richmond Fontaine era esquerrà i em va deixar la seva guitarra, una Martin. Era lleugera, amb un acabat brillant i per a esquerrans, és clar. Al principi patia bastant perquè no m'hi acabava de trobar bé. Finalment, però, m'hi vaig trobar tan a gust que va acabar sent la guitarra amb la qual sempre actuo des de llavors. A més, a partir d'aquell moment vaig establir una relació especial amb el cantant del grup.

pista 26

1. Els cotxes poden ser un objecte molt car!
2. Praga és la capital de la República Txeca.
3. He deixat una motxilla que no usava a la Biblioteca de les coses.
4. Les babutxes són un calçat de sola plana.
5. L'avarca menorquina està feta de cautxú o de cuir.
6. Les claus són a la butxaca del meu abric, i l'abric és al despatx.

pista 27

1. Què vas col·leccionar de petit?
2. Que s'agafa per un palet prim?
3. De què té gust?
4. Que és de color vermell?
5. Que és transparent?
6. Què és això?

UNITAT 5

pista 28

De nou, la resposta dels nostres oients a la pregunta del dia ha estat un èxit. Us preguntàvem quines experiències misterioses coneixeu o heu sentit a explicar sobre l'illa des Vedrà. A continuació escoltarem alguns dels testimonis més impactants que ens heu deixat. No podem sentir totes les vostres aportacions, però us volem agrair que, una setmana més, participeu tan activament responent les nostres preguntes.

Hola, som en Manel Mir. Jo no conec es Vedrà, però es meus padrins, que eren eivissencs, em contaven moltes de vegades quan era petit sa rondalla des gegant des Vedrà. Es padrins deien que dos germans varen anar a s'illa per collir herbes medicinals per curar son pare d'un mal dolent. Quan varen ser a s'illot, es varen enfrontar as gegant que hi vivia refugiat en una cova. Es dos germans varen vèncer es gegant, que va quedar adormit damunt la mar. Sa veritat és que, cada vegada que em conten aquesta història, tenc sa sensació que torn a sa infància.

Bon dia. Em dic Alba i truco de Roses. Jo em dedico al busseig i he viscut moltes coses, al mar. Recordo que una vegada vam anar a Eivissa a fer una expedició per explorar el fons marí. Un matí vam anar fins al Vedrà. Recordo perfectament els sorolls molestos i constants que se sentien sota l'aigua de la zona. Els peixos, deso-

rientats, nedaven cap aquí i cap allà, totalment perduts. Va ser sorprenent! Mai podré entendre què hi passa, en aquell lloc!

Hola. Em dic Roser. Quan arribava l'estiu em fascinava anar a veure la posta de sol a la costa. Anava a admirar la silueta del gegant adormit des Vedrà. M'emportava el berenar i seia a terra en unes mantes mentre el sol es ponía. El que va passar aquell dia em va deixar glaçada. Vaig veure com s'acostava una bandada d'ocells i, de sobte, en arribar a prop de l'illa, van girar cua tots alhora. A partir d'aquell dia sempre vaig voler anar a veure la posta de sol acompanyada. Si allò tornava a passar volia tenir-ne testimonis.

pista 29

Consternació a la ciutat per la mort del senyor Enric Virós. Els veïns de l'home han avisat avui la policia perquè feia molts dies que no el veïen fer el passeig de cada matí amb el seu gos. Els familiars de la víctima no s'havien adonat de res, perquè tot i que divendres tenien planificat fer un dinar familiar, Virós no havia confirmat si hi aniria. Les primeres investigacions apunten que la mort de l'home va tenir lloc dijous al vespre. La víctima, que va ser trobada al seu domicili sense senyals de violència, vivia sense fills ni parella i havia superat una etapa complicada causada per les seqüeles psicològiques d'un atac que havia rebut durant la guerra. A causa d'aquest incident, Virós tenia el braç dret paralytitzat. Més enllà d'aquest episodi del passat, se sap que Enric Virós havia sortit a llençar la brossa durant el vespre del dia abans de la seva mort. Se'l va veure parlant animadament amb un parell de persones que no eren del barri. Malgrat que totes les informacions recollides apunten que Virós es va suïcidar, la policia sospita que es tracta d'un assassinat.

pista 30

1. A mi una vegada també em van dir que algunes persones havien carregat el tresor a pes i havien creuat el port a peu. I creieu que això és possible? De cap manera! Estic segura que els haurien enxampat i detingut!
2. I ara! I als controls marítims ningú va mirar quina era la càrrega que s'havia de transportar d'una banda a l'altra del món? M'estranya molt! No pot ser!
3. Què dius, ara? No m'ho puc creure! A mi una vegada em van dir que, durant una època, els joiers de la comarca no volien fondre l'or de cap client si no duïen un document per certificar que n'eren els propietaris legals. Potser per això els qui tenien part del tresor havien de buscar botigues alternatives per fer negoci.
4. Exacte! A mi també m'havien dit que el tresor no era ben bé el que tothom creia que era. Ni or ni metalls preciosos. El tresor venia directament de museus com El Prado. Justa la fusta!

pista 31

1. Les bruixes eren dones remeieres.
2. Han enxampat els dos lladres!
3. Fixa't que els papers són al segon calaix.

4. El vaixell Titànic era extraordinari!
5. Quina explicació té tot això?
6. Els peixos exploren el fons marí.

pista 32

1. T'afavoreix molt aquest color.
2. Comparteix el text amb el teu company.
3. Això que ha fet és inexplicable!
4. Aquestes experiències les recordaràs sempre.
5. Aixeca't ara mateix i comença a treballar.

pista 33

1. Exacte! Penso exactament com tu.
2. Justa la fusta! És molt sospitosos tot això.
3. No m'ho puc creure! Sembla un crim real.
4. De cap manera! Estic segura que ell és el culpable.

UNITAT 6

pista 34

1. Fes l'amor, no la guerra
2. Contra les tisoires: pedra, pedra, pedra
3. Llibertat! D'expressió!
4. Cap persona és il·legal

pista 35

Bon vespre a tothom des de l'equip de *Debatem-ho tot*, un programa d'opinió i de debat on convidem dues persones perquè ens diguin què pensen i què opinen d'un dels temes proposats. Avui el tema que volem tractar afecta molta gent d'una manera o d'una altra: els creuers. Per parlar-ne hem convidat el Joan Cases i la Txell Capdevila. Benvinguts!

Gràcies.

Hola! Gràcies per convidar-nos.

Doncs bé, si us sembla anem per feina! Encetem el debat. Qui comença? Tu, Joan, com ho veus? Els creuers són realment un problema? Hi estàs a favor o en contra?

És difícil. No és blanc o negre. Al meu entendre, un dels aspectes que cal destacar és que els creuers permeten que els viatgers descobreixin noves ciutats de diferents països en molt poc temps: el creuer s'atura als ports importants i els turistes poden visitar la ciutat sense perdre temps. A més, molta gent tria anar de creuer perquè, si no, no tindria l'oportunitat de viatjar. S'estima més que el viatge ja estigui organitzat i no haver de preocupar-se d'hotels ni trasllats, per exemple. A més, al meu parer, cada cop hi ha més turistes que escullen els creuers i això fa que les ciutats s'omplin de gent, de vida!

Txell, és el teu torn.

Bé, doncs jo no estic convençuda que els creuers aportin gaires coses bones a les ciutats. Per exemple, les ciutats no estan preparades per rebre tanta gent alhora. Penseu

en la quantitat de passatgers que baixen de cop del creuer a una ciutat mitjana com Palma, i que van amunt i avall pels carrerons i places de la part vella de la ciutat! D'una banda, degraden les zones públiques i, de l'altra, estressen els ciutadans que hi viuen i que hi treballen. Vaja, que si volen dur una vida normal, amb aquesta allau de turistes, no poden.

Estic d'acord que hi ha dies que hi poden haver més persones a la ciutat perquè ha arribat un creuer, però això beneficia els habitants de la ciutat perquè hi ha més oportunitats de feina. Els creuers donen feina. Estic segur que això és un punt positiu! La taxa d'atur no creix i la gent té feina gràcies als turistes dels creuers.

Bé, sí, és veritat, tens raó. En aquest punt podríem estar d'acord. Hi ha més ofertes de feina, sí. De totes maneres, em sembla que es podria reduir la quantitat de creuers i limitar el nombre de persones dins del creuer. Són ciutats flotants que arriben a terra i ocupen els espais de les persones que no estan de vacances. A més, crec que al turisme que arriba a les nostres ciutats en creuers li és igual ser a Palma que a València o a Barcelona, perquè només baixen per fer-se fotos i prendre alguna cosa, i després se'n van.

No ho veig així. No hi estic gens d'acord, Txell, si m'ho permetes. Com he comentat abans, és un tipus de turista que no vol perdre temps. És clar que saben on van! Saben què volen visitar de cada ciutat. Segurament, dins dels creuers hi ha molta informació dels llocs que poden visitar a cada ciutat.

Bé, potser hi ha creueristes que estan ben informats, però no veig clar que sigui la tònica general! Vaig conèixer uns estrangers que havien fet un creuer pel Mediterrani i no sabien si el Micalet l'havien vist a Palma o a València.

Ja se sap que hi ha gent de tot.

De totes maneres, hi ha altres temes molt importants, com el medi ambient, i penso que cal tenir-los més en compte. Saps com arriba a contaminar un creuer?

El medi ambient?

Sí, sí. El medi ambient. Segons la meva opinió, és un tema molt important i no crec que les empreses de creuers tinguin gens en compte el medi ambient. Encara no hem vist cap proposta de millora per part de les empreses de creuers i realment contaminen moltíssim. A més, els experts estan convençuts que fan malbé el fons del mar i afecten les espècies d'animals i plantes que hi viuen.

T'he de donar la raó. Les empreses de creuers haurien de treballar més en aquest sentit, però el creixement econòmic a vegades passa per davant del medi ambient.

Per descomptat que hi haurien de treballar més! Insisteixo: em sembla que els ajuntaments de les ciutats haurien de limitar el nombre de creuers que arriben cada setmana, així la sensació no seria tan asfixiant ni per al medi ambient ni per als veïns de la ciutat.

Bé, fins aquí. Ja heu exposat els vostres punts de vista i se'ns acaba el temps! Gràcies per haver compartit les vostres opinions amb tots nosaltres. Ara obrim les línies i el WhatsApp del programa: Voleu dir-hi la vostra? Truqueu-nos o envieu-nos un missatge sobre el tema d'avui: els creuers.

pista 36

Hola, bon dia, que em permetria fer-li algunes preguntes? És per a un programa de televisió.

Sí, cap problema. Tinc tot el temps del món. Sap per què? Perquè estic jubilat.

Ah, molt bé. Doncs miri, voldríem saber quins són per vostè els problemes més importants de la ciutat. Vostè viu aquí, a Lleida, oi?

Sí, sí.

Molt bé. Com li deia, volem saber l'opinió dels lleidatans sobre quin és el problema més greu de la ciutat. Vostè què en pensa?

Jo crec que el problema més greu de la ciutat és la brutícia de les parets. No sé si és una moda, però moltes persones que es pensen que són artistes es dediquen a pintar les persianes dels locals, les façanes dels edificis i, fins i tot, les portes. Qualsevol paret els va bé. Fan uns dibuixos sense gràcia, sense respectar la propietat privada. I queda tot brut. I després què? Doncs després ha de venir una brigada per netejar-los. I qui paga la brigada? Doncs la paguem nosaltres. De la nostra butxaca. Són actes vandàlics! I què s'hauria de fer? Doncs ja l'hi dic jo. Haurien d'agafar aquests quatre brètols i multar-los o bé els ho haurien de fer netejar a ells. Ja veuríem si hi tornen!

D'acord, és clar, els brètols... escolti, i hi ha alguna altra cosa que li molesti? Per exemple, hi ha qui diu que els caps de setmana els joves beuen molt al carrer i molesten els veïns. Vostè què n'opina?

Sí, sí! Això també! Vol que l'hi digui? Doncs sí, això també em molesta molt! Aquests joves d'avui en dia necessiten més control. Tots són uns brètols! I molts dels que pinten després queden en aquella plaça. La veu, aquella plaça?

Sí, sí.

Doncs queden a la plaça. I sap què fan? Beuen, canten, fumen, criden... Molesten els veïns. I sap què vol dir això? Doncs que no podem mirar la tele, ni dormir, però... Algú hi fa alguna cosa? Doncs no. Més multes i mà dura, home!

Sí, sí. És clar. D'acord, moltes gràcies. Disculpi! Que podria fer-li unes preguntes? Estem demanant l'opinió dels habitants de Lleida sobre els problemes que hi ha a la ciutat.

Sí, és clar, digui'm.

Com es diu?

Cristina.

Molt bé, Cristina. Doncs com li deia, volia preguntar-li quin creu que és el problema més important de la ciutat. Algú diu que el problema més greu és el mal comportament de la gent jove. Vostè com ho veu, això?

No, jo no hi estic gens d'acord. La gent jove rai. Els joves fan la seva vida: estudien, surten, treballen... El problema més greu que tenim a la ciutat és que cada vegada hi ha més gent que ha de dormir al carrer, perquè no té casa. Em sembla molt malament que hi hagi tanta pobresa. Sembla que a ningú li preocupi aquest tema. És que a mi se'm trenca el cor quan veig gent que dorm a les entrades dels supermercats, per exemple. I els serveis

socials no poden atendre tanta gent. Una pena.

I tant. I escolti! A part d'això que diu, he vist un cartell que es queixava que a la ciutat no deixen que els gossos entrin als parcs. Vostè què hi diu? Creu que això és un problema?

Els gossos als parcs? No sé de què em parla. Ja li he dit que per mi el problema més greu és la pobresa a la ciutat i la gent que no té on anar. Això dels gossos i els parcs no sé ni què és. Però si vol li dic un altre problema que tenim: el transport públic. Miri, ja fa vint minuts que espero l'autobús i res de res. No entenc per què els autobusos no passen més sovint. Al final, t'obliguen a agafar el cotxe.

D'acord, moltes gràcies! I que tingui sort, a veure si passa aviat! Hola, bon dia! Que podria fer-li unes preguntes? És sobre Lleida! Vostè és d'aquí?

Sí i no. No soc de Lleida, però fa molts anys que hi visc.

Molt bé. Voldríem saber quin creu que és el problema més important de la ciutat de Lleida. He sentit que hi ha un conflicte entre els propietaris dels gossos i alguns pares que no volen que els gossos entrin als parcs perquè poden atacar els seus fills. Vostè com ho veu?

Sí, i tant! Un bon conflicte. No entenc per què no puc entrar al parc amb el meu gos. El parc és públic. Al parc hi ha una zona per als nens, on normalment els gossos no entren, i també hi ha espais perquè els animals facin les seves necessitats. Vull dir que no embruten on hi ha els nens. I, a més, als nens els agrada jugar amb els gossos. De vegades algunes persones es comporten pitjor que els gossos! Però hi ha alguns pares i algunes mares que són molt delicats!

Sí, sí, hi ha de tot. I he sentit que hi ha un altre tema que du polèmica: el transport públic. Què n'opina?

Sí, això és molt problemàtic. No hi ha prou freqüència d'autobusos a la ciutat i les línies no arriben a tots els barris. La gent acaba agafant el cotxe i això s'omple de trànsit, que contamina molt!

D'acord, moltes gràcies! Molt amable.

De res.

I escoltem la darrera opinió. Bon dia. Ens han comentat alguns aspectes que preocupen els lleidatans: el transport públic, les pintades a les façanes, la gent que dorm al carrer... Què en pensa?

Bon dia. Uí, sí! El transport públic no funciona! Al meu parer, és un dels problemes més greus. Però també he de dir que em preocupa molt que hi hagi tanta gent que dorm al carrer. És molt trist que ningú s'encarregui de buscar-los un centre on puguin anar a dormir o a dutxar-se.

D'acord, moltes gràcies.

pista 37

Bon dia a tots i a totes! Seieu i començarem. Avui hi ha una novetat: com que després de cada reunió sempre hi ha discussions sobre el que s'ha acordat o no, sobre què ha dit un i què ha dit l'altre, hem decidit enregistrar la reunió. Entesos? Bé, doncs, hem convocat aquesta reunió perquè hem d'acordar els punts que volem incloure

a la petició que farem a l'Ajuntament per organitzar les festes d'agost. Com sabeu, són tres dies carregats d'activitats i hem d'acabar de concretar alguns temes. Si seguim l'ordre del dia, el primer punt és l'espai per al teatre infantil. Qui comença?

Doncs començo jo. Per fer el teatre infantil, necessitem el permís de la plaça Mossèn Cinto Verdaguer.

D'acord, ho podem...

Sí, home!

Senyora Carme, recordi que hem de mantenir els torns de paraula i l'ordre del dia. Si vol parlar de les sardanes, ha d'esperar el segon punt.

Doncs passem al segon punt! Ara? Ja puc parlar? Ja vam dir, des del grup sardanístic, que faríem les sardanes a la plaça Mossèn Cinto Verdaguer! Exigim que se'ns respecti!

A veure, Toni, és veritat que ja havíem acordat que la plaça seria per a les sardanes, oi? Què us sembla si fem el teatre a l'auditori?

Exacte! Molt ben dit! Feu el teatre on vulgueu, però a la plaça no!

Senyora Carme, si us plau! Digues, Toni, t'escoltem.

D'acord, d'acord. No ho vam pensar abans. Així doncs, demanem a l'Ajuntament que ens deixi fer el teatre a l'auditori. I les sardanes les fem a la plaça Mossèn Cinto Verdaguer.

Molt bé. Els dos primers punts fets. Passem al tercer punt: el sopar de germanor. Dolors, vols dir res?

Sí, gràcies. Necessitem demanar permís per tallar el carrer Major per fer el sopar, oi?

No, no cal. Ja el vam demanar a l'última reunió que vam tenir amb la regidora de festes. Ja ho té en compte.

Però, un moment! El sopar el farem al carrer? No vam quedar que el faríem al pati del restaurant Jaume I?

No, senyora Carme, no. No vam dir res de fer-lo al restaurant... del seu fill. El farem on s'ha fet sempre, al carrer Major.

Doncs trobo que el jardí del restaurant Jaume I és molt bonic per fer-hi un sopar. I segur que el meu fill ens podria fer un petit descompte. Ja m'enteneu, oi?

L'entendem perfectament, senyora Carme. Bé, passem al quart punt: l'ajut econòmic per al sopar. Creieu que l'hem de demanar? Què en penseu?

Puc demanar la paraula?

Sí, sí. Digues, digues.

Crec que l'Ajuntament ha de col·laborar econòmicament per pagar les despeses del sopar.

Molt bé. Doncs demanem un ajut a l'Ajuntament.

Que puc parlar?

Sí, digues, digues...

Gràcies. Doncs després del sopar, volíem organitzar una mica de festa.

Exacte. Passem al punt número cinc. Necessitem un equip de so, oi, Joan?

Sí, sí. Estava dient que volem organitzar una festa després del sopar, una mica de ball, ja m'enteneu. Per fer-

ho, necessitem un equip de so. Podem demanar-lo a l'Ajuntament. Què hi dieu?

Sí, em sembla bé.

Molt bona idea! Apuntem: demanar l'equip de música a l'Ajuntament. Molt bé, ara ja passem al darrer punt: torn obert de paraules. Algú vol afegir-hi res? No? Doncs així, en resum, demanem a l'Ajuntament si ens deixa l'auditori per fer-hi el teatre, també demanem que ens confirmi que les sardanes es faran a la plaça Mossèn Cinto Verdaguer, sol·licitem que ens donin l'ajut econòmic per al sopar de germanor i que ens deixin l'equip de música per a la festa. Ara sí, acabem la reunió.

pista 38

Avui entrevistam en Pol Miralles, un jove universitari que ha participat a la Lliga de Debat Universitari d'enguany. Hola, Pol, benvingut.

Hola! Moltes gràcies per convidar-me.

Has participat a la Lliga de Debat, no?

Sí.

I amb quina universitat has competit? Quin era el teu equip?

Jo formo part de l'equip de la UdG, la Universitat de Girona.

Conta'ns la teva experiència. T'ha agradat participar-hi?

Sí, m'ha agradat molt. Al principi pensava que no ho sabria fer. Quan ens van dir la pregunta, que era debat sobre si les mesures per reduir el trànsit a les ciutats i fer disminuir la contaminació són efectives, vaig pensar que seria molt complicat defensar unes idees sobre això. En principi no era un tema que m'interessés gaire. Però al final el meu equip i jo ens vam anar animant i no ens ha sortit malament. Hem quedat en segon lloc!

Caram! Enhorabona! I recomanaries l'experiència?

Sí, i tant. La recomano a tothom. S'ha de treballar molt, però val la pena.

pista 39

1. protesta
2. eslògan
3. activista
4. crític
5. habitatge
6. conèixer
7. turisme
8. trànsit
9. festa
10. esporàdic
11. agafa
12. normes
13. gràfic
14. xarxa
15. problema
16. únic

pista 40

1. públic
2. civisme
3. estafa
4. trobo
5. lèxic
6. rànquing
7. persones
8. títol
9. opinen
10. econòmic
11. mobiliari
12. vulguis

pista 41

1. Puc parlar?
2. Què en penses?
3. No hi estic d'acord.
4. I vosaltres, què hi dieu?
5. Diques, digues.
6. Tu com ho veus?

UNITAT 7

pista 42

Bon dia a tots els nostres oients! Hui tenim entre nosaltres la professora universitària Mònica Pons, experta en protocol i relacions institucionals. Amb ella volem parlar de com podem parar la taula perfecta per a ocasions especials, com ara els àpats de Nadal, aniversaris o celebracions diverses. Benvinguda, professora Pons.

Bon dia, Carme, i moltes gràcies per convidar-me al vostre programa. Penso que és molt important que els mitjans de comunicació dediquin un espai a parlar de temes de protocol, perquè molt sovint la gent es pensa que és una cosa molt complicada i que els queda lluny.

I no és així?

No! De cap manera. Per exemple, quan parem taula, encara que sigui a casa i un dia de cada dia, costa el mateix esforç posar les coses bé que malament. Si interioritzem certs detalls, aconseguirem donar una bona impressió als convidats. Tot el que hi ha a la taula té un perquè i no pot anar a qualsevol lloc. Un dels exemples més coneguts és el cas dels coberts: hem de posar a taula tots els que necessitem durant l'àpat. Per això hem de saber què menjarem i els hem de col·locar sempre de fora cap a dins. La cullera, la posarem a la dreta de tot perquè primer menjarem sopa. A continuació, també al costat dret, hi posarem els ganivets que necessitem, de peix o de carn. La forquilla, sempre a l'esquerra. Si hi ha coberts de peix, els reconeixem perquè són més petits, la forquilla no punxa i el ganivet no talla.

I hem de saber alguna cosa especial dels coberts? Alguna cosa prohibida? Per exemple, què fem si som esquerrans?

Realment, no hi ha canvis. El protocol està pensat per a gent que és dretana, és una qüestió universal, fins i tot al Regne Unit també ho fan així. Sobretot hem de vigilar amb el ganivet, no el podem agafar amb la mà esquerra per ajudar-nos a carregar el menjar ni ens el podem acostar a la boca per llepar restes de menjar. Això està molt malvist!

Ja ho entenc. Ens hem de controlar quan estem en públic. I, escolte, professora Pons, què ens pot explicar sobre la decoració? Com podem parar taula perquè quede bé, però sense que quede massa carregada?

Mira, has introduït un tema clau: sense carregar, sense exagerar. Podem ornamentar les taules amb un ram de flors naturals i poca cosa més. Els altres elements seran els necessaris per menjar: les estovalles, els tovallons, la vaixel·la, els coberts... Cal que posem estovalles i tovallons de roba i la vaixel·la bona. Per exemple, els plats i gots de plàstic i els tovallons de paper, cal evitar-los, que també és una manera de contaminar menys i reduir residus! També podem posar un "plat de respecte", que és un plat bonic que es posa sota els plats que faràs servir per menjar. En aquest plat no hi menjarem, és purament decoratiu, serveix perquè la taula no quedi buida quan treus els plats bruts. Al damunt d'aquest plat de cortesia hi posarem el plat pla o el plat fondo, si servim sopa o crema.

D'acord, doncs ja tenim algunes coses clares. I què fem amb les begudes? Com les hem de servir?

Sí, doncs haurem de posar gots i copes de vidre, una per a cada tipus de beguda que servirem. El got o la copa d'aigua a la dreta de tot, la de vi blanc al mig, després la de vi negre i la copa de cava, a l'esquerra de tot. Les begudes, les servirem amb ampolles de vidre i decantadors de vi, mai amb ampolles de plàstic.

Bé, doncs jo crec que ara ja podem parar una taula molt elegant. Ens pot donar alguna altra recomanació final? Alguna cosa que s'haja d'evitar?

Dona, hem de comportar-nos bé, fent servir el sentit comú. No es poden fer sorolls innecessaris, com ara xarrupar la sopa o les begudes. Això està malament. El protocol tampoc permet menjar amb els dits, però sí que podem xuclar el cap de les gambes o menjar el pernil amb la mà en un aperitiu. I un altre detall és l'escuradents, no és protocol·lari, no el podem fer servir ni demanar-lo, no us el podeu posar a la boca. És fastigós!

Molt bé, professora Pons! Aquells senyors que esmorzen al bar del barri amb un furgadents sempre entre els llavis no segueixen el protocol! Moltes gràcies pels seus consells i per haver-nos acompanyat una estona hui. Segur que molts dels nostres oients recordaran les seues paraules la propera vegada que paren taula!

Moltes gràcies a vosaltres, ha estat un plaer i espero haver ajudat algú, aportant idees creatives i protocol·làries. Fins aviat!

Segur que sí! Moltes gràcies!

pista 43

Quins bunyols! De què són?

Són bunyols de bacallà.

En puc tastar un?

Sí, és clar. Però vigila que potser cremen.

Mmm! Boníssim! És molt cruixent. Com fas la pasta per arrebossar perquè et surtin tan cruixents i esponjosos?

Tinc un secret per fer els arrebossats. Bé, no per a tots els arrebossats. Però per als bunyols de bacallà o els daus de rap faig aquest tipus d'arrebossat.

Què hi poses?

Perquè l'arrebossat quedi cruixent i esponjós hi poso un raig de cervesa.

Un raig de cervesa per a la pasta i un raig de cervesa per al cuiner!

Exacte!

No t'estàs de res!

I tu, no tens secrets de cuina?

Home, no crec que sigui un secret, però quan faig carn a la brasa intento utilitzar llenya d'alzina, perquè la brasa de la fusta d'alzina dona un gust especial a la carn.

Llenya d'alzina? Quina feïnada! Jo faig servir carbó.

Doncs prova-ho amb la llenya d'alzina i ja veuràs com canvia!

Millor si em convides a dinar un dia!

Molt bé! Però de primer has de fer aquests bunyols de bacallà. Jo hi poso la cervesa i la carn a la brasa.

Fet!

pista 44

La manera de distribuir els àpats és diferent en cada cultura i depèn de l'organització del temps. Als Països Catalans, els àpats i els horaris també depenen de cada zona i, fins i tot, de cada persona. Però podem dir que, en general, se solen fer entre quatre i cinc menjades al dia.

Comencem el dia amb l'esmorzar. Diuen que l'esmorzar és l'àpat més important, però no sabem si als Països Catalans es considera l'àpat més fort. El que sí que podem dir és que algunes persones esmorzen dues vegades: la primera vegada, entre les sis i les nou, i mengen alguna cosa lleugera. Més tard es fa el segon esmorzar, o esmorzar de mig matí, que pot ser més contundent. Per a molts catalans l'esmorzar és un àpat salat: entrepà o torrades amb embotits, formatge o una truita, per exemple. I per beure, es pot prendre des d'una beguda sense alcohol fins a una cervesa o una copeta de vi. Molta gent, per acabar l'esmorzar, pren un cafè, un tallat, una infusió o bé un cigaló. Al País Valencià es fa la distinció entre el desdèjuni, a primera hora del matí, i l'esmorzar, que es fa a mig matí. A Mallorca i a Menorca, de l'esmorzar se'n diu *berenar*, igual que l'àpat que es fa a mitja tarda.

Al migdia dinem. Els horaris del dinar també poden variar molt depenent de la feina, de cada família o si és dia festiu. Entre setmana és bastant normal dinar entre la una i

quarts de tres. Això sí, al cap de setmana moltes persones dinen més tard, cap a les tres.

A mitja tarda toca el berenar. És un àpat que es relaciona sovint amb els nens o amb la gent gran, però, en realitat, els nutricionistes diuen que tothom hauria de berenar. Jo, si us he de ser sincer, bereno. No cada dia, però gairebé: una peça de fruita si soc a casa o un tallat i una pasta, si vaig a una cafeteria.

Al vespre, en general, als Països Catalans, sopem molt tard, però els costums van canviant i cada cop se sopa més d'hora, com es feia temps enrere. L'horari recomanable per al sopar és entre les set i les nou del vespre. Si sopem tard vol dir que anirem a dormir també tard o bé sense fer la digestió, i hi ha estudis que relacionen aquest fet amb el sobrepès. O sigui que hem d'anar amb compte.

I per acabar, si triguem molt a anar a dormir després d'haver sopat podem fer un ressopó. No hi ha gaires normes pel que fa a què hem de menjar, pot ser dolç o salat, des d'un got de llet amb galetes fins a un entrepà, un plat de sopa o qualsevol cosa que trobem per la cuina.

pista 45

1. Ratlleu el tomàquet i barregeu-lo amb el sofregit.
2. Joan, fem un esmorzar de forquilla aquest dissabte?
3. Quin desdèjuni més bo! Me'n llepo els dits i tot!
4. M'agrada menjar les postres amb una cullereta de cafè.
5. A l'hora de berenar, anem a jugar a l'aire lliure amb l'entrepà.
6. La majoria de gent fa soroll amb la boca quan menja.
7. Això no és un joc! No et lliguis el tovalló al coll!

pista 46

1. Joan, porta't bé a la taula!
2. No l'amaguis amb el tovalló, el telèfon mòbil!
3. Les herbes, les hi poses totes, al rostit?
4. Deixa-la al plat, la cullera.
5. Controleu-vos i no feu soroll mentre mengeu.
6. Els ingredients, a l'olla, els hi posem pelats.
7. Les estovalles? Deseu-les al calaix.
8. No el llepis, el plat.
9. De sal, a la paella, no n'hi poso gaire.
10. Cal que us netegeu les mans abans de menjar.

pista 47

1. Abans que bulli l'aigua, tira els cigrons.
2. Tan bon punt hagin passat els minuts indicats, treu la verdura.
3. Quan el brou bulli, aboqueu-lo a la cassola.
4. Abans que es refredi la carn, talla-la.
5. Remeneu fins que s'hagi barrejat tot.

UNITAT 8

pista 48

conversa A

Digui?

Bon dia. Puc parlar amb el servei tècnic?

Un moment. Ara l'hi passo.

Digui?

Bon dia. Voldria demanar-los si poden venir a arreglar l'escalfador d'aigua.

Què li passa?

Doncs que no escalfa.

És elèctric?

Sí.

I no perd aigua?

No.

I està endollat? L'endoll no té problemes?

No, no. Està ben endollat. I durant una estona ha funcionat i fins i tot sortia aigua calenta, però després ha començat a sortir aigua freda.

I s'ha encès el llumet?

Sí, sí, al començament s'ha encès, però ha començat a fer pampallugues i després s'ha apagat.

I és el primer cop que li passa?

No, no. Ja fa un parell de dies que fa el ximple.

Entesos. Molt bé. En prenc nota.

I quan vindran?

A veure... Avui és dimarts... Passarem demà al matí.

D'acord. Però em poden concretar més l'hora?

Miri, senyor, tenim molta feina, però li asseguro que serà abans de la una. Fem una cosa. Li trucaré mitja hora abans de venir.

Entesos, entesos. Fins demà, doncs.

Apa, adeu.

conversa B

Bon dia.

Bon dia. Tinc un problema amb la nevera.

Un moment. Ara s'hi posa l'encarregada.

Bon dia. Quin problema té?

Miri, des d'ahir que no refreda. La vaig apagar i tornar a engegar, però no refreda. El llum de dins de la nevera s'encén.

Això vol dir que no és un problema amb l'endoll.

No, no. La connexió està bé.

Quant temps fa que la té?

És nova, pràcticament. Fa quatre mesos.

I les portes tanquen bé?

Sí, sí.

És el primer cop que li passa?

Sí. Fins ara havia funcionat bé. No havia tingut cap problema.

D'acord. Haurà de deixar-la 24 hores desconnectada, amb les portes obertes: la de la nevera i la del congelador. Després l'endolla i l'engega. Segur que funcionarà perquè deu ser que la porta ha quedat oberta. Si no funciona vindrà un tècnic i la revisarà.

Entesos. Si demà no funciona, li tornaré a trucar. Si no refreda, el tècnic vindrà demà, oi?

Sí, sí. Si no funciona, el tècnic vindrà demà.

Moltes gràcies.

De res i sort.

pista 49

La setmana passada vaig volar de Palma a Barcelona. Quan érem dins s'avió i as cap de mitja hora, mos varen fer baixar sense donar cap explicació. Quan ja feia tres quarts d'hora que érem defora s'avió, mos varen dir que s'havia espenyat una peça des motor i l'havien de canviar. Mos varen assegurar que pujaríem a s'avió aviat. Aviat? En realitat no sabien quan pujaríem a s'avió! Una hora després de s'avís de s'avaría mos varen dir que agafaríem un altre avió perquè se veu que s'avaría s'havia complicat. Mos varen informar que havíem d'anar a una altra porta per fer s'embarcament. Vàrem arribar a sa porta i vàrem començar a pujar a s'avió. Però quina va ser sa sorpresa? Idò que dins s'avió ja hi havia passatgers i que alguns de noltros havíem de facturar ses maletes perquè no hi havia prou espai per a ses maletes de tothom. Vàrem començar a queixar-nos i a protestar. Tot plegat un caos.

Finalment i no sé com ni per què, tots es passatgers vàrem pujar amb sa maleta i mos vàrem enlairar. Això sí, gairebé tres hores més tard. Quan vàrem arribar a Barcelona, hi va haver passatgers que varen anar as tauler de sa companyia per fer-hi una queixa i reclamar una compensació. Jo no hi vaig anar perquè hi havia una coa llarguíssima i segur que no serveix per a res. En definitiva, un vol molt llarg!

pista 50

Hola! Bon dia!

Bon dia!

Mira, se m'ha trencat el llum i voldria saber si es pot reparar. No sé si em podríeu donar un colp de mà.

Sí, i tant. Aquí t'ajudarem a reparar-lo. Primer el pesarem i després vindrà el tècnic.

I per què l'hem de pesar?

Per saber quants quilos de deixalla podem estalviar si l'arreglem.

Molt interessant.

Molt bé. Apunto el pes i ara vindrà el tècnic.

Hola!

Bon dia.

A veure, què li passa, al llum.

Està avariati. No s'encén.

Deixa-m'ho mirar. Hummm. Té un problema mecànic, s'ha trencat la rosca que aguanta la bombeta. Hem de canviar la rosca. El cost de la reparació mecànica és zero, perquè és una peça que tu mateixa pots desmuntar i muntar. Té. Pots aprofitar aquesta rosca d'un altre llum. Jo t'ajudo.

Ah! Ho he de fer jo? Ja ho sabré fer?

Sí, sí. No t'amoinis. Això és un taller d'autoreparació. Jo t'ensenyo com es fa, però ets tu qui ho ha de fer, qui ha de reparar l'aparell.

Sí?

Sí. Mira, té el tornavís i desmunta la rosca. Per aquí. Exacte, així. Treu els fils, així. I ara col·loca la rosca nova, connecta els fils, així, molt bé.

Així?

Sí, sí, molt bé.

I ja està?

Sí.

Que fàcil! Pensava que seria més complicat. I com és que s'ha destorbat? No fa ni un any que tinc el llum.

El problema és que, malauradament, la indústria ofereix un disseny de baix cost, molt barat, i aleshores són llums de naixement fungible, o sigui que tenen una vida ja limitada perquè els materials amb què estan fets no suporten l'ús habitual de més d'un o dos anys, per exemple.

Ah!

A veure. Endolla el llum i mirem si funciona.

Ostres, sí! Ja funciona.

Has vist que fàcil?

Sí, ara ja ho sé fer. Si em torna a passar ja ho sabré fer jo a soles a casa.

Exacte! Aquesta és la idea.

Moltes gràcies.

Au, que vagi bé.

Adeu.

Adeu.

pista 51

1. encendre
2. serraller
3. professió
4. traçut
5. incandescent
6. conversa
7. experiència
8. solució
9. instal·lació
10. assegurança

pista 52

1. Barcelona
2. relacionar

3. classe
4. sense
5. servir
6. adolescent
7. força

pista 53

1. Em van prometre que el tècnic vindria avui, però no ha arribat.
2. Us vam garantir que arreglaríem la rentadora, i així ho hem fet.
3. Ens van dir que passarien a les onze i encara no han vingut.
4. Li vam confirmar que aquesta tarda ja estaria solucionat.

UNITAT 9

pista 54

1. Ja ho has agafat tot?
Sí, sí. No pateixis.
I quantes hores m'has dit que són de vol?
Vuit hores.
Mare de Déu! Quanta estona tancat dins l'avió.
Bé, mare, me'n vaig que si no faré tard. Un petó!
Adeu, fill!
2. Hummm! Però quina bona pinta fa, tot això!
He estat tot el matí cuinant!
Em vols impressionar, eh! Quina oloreta!
Ara ho hem de tastar, a veure com ha sortit.
Molt bé, comencem! Jo ja estic preparada!
Doncs au, endavant!
3. Au, va, que ja t'he explicat un conte. Ara apaguem el llum i tanca els ulls, que demà has d'anar a l'escola.
D'acord!
Un petó de bona nit.

pista 55

Hola, bon dia! Us puc fer una pregunta?
Sí, sí.
Com acabaríeu aquesta frase: Fugiríeu del país si...
Doncs fugiria del país si no tingués feina.
Si no tinguessis feina te n'aniries del país? Només per això? Doncs jo no, no és tan greu! Jo fugiria del país, per exemple, si hi hagués una guerra i perillés la meua vida.
Molt bé. Moltes gràcies a tots dos. Bon dia. Els puc fer una pregunta?
Digui, digui.
Poden acabar la frase: Trucaria a la policia si...
Si uns lladres entressin a casa meua a robar o si perdés les claus i no pogués entrar a casa.

Una mica exagerat! Si perdessis la clau i no poguessis entrar a casa, trucaries a la policia? Seria millor si truquessis a un serraller, no?

Bé, moltes gràcies, no voldria que es barallessin, ara. I vostès, poden acabar aquesta frase: Fariem la volta al món si...

Molt fàcil! Fariem la volta al món si tinguéssim diners, oi, Ricard?

Sí, sí. Si rebéssim una herència i si no treballéssim, doncs fariem la volta al món!

T'ho imagines, Ricard?

Sí! Tant de bo!

Els deixo que s'ho imaginin. Moltes gràcies. I vosaltres, em podeu contestar una pregunta?

Sí!

Podeu acabar la següent frase: Faríeu un striptease si...

Home, doncs jo faria un striptease si m'ho demanés la meva parella, si en tingués, és clar!

Jo si em paguessin molts diners!

Ningú no us pagaria ni un duro! Bé, us pagarien perquè no el féssiu. Si vosaltres féssiu un striptease la gent tindria un xoc! Sort que estem parlant d'hipòtesis! No puc ni imaginar-m'ho! Ecs!

Molt bé, nois! Moltes gràcies! I una altra situació: No menjaríeu carn si...

Si llegís que és perillós per a la salut.

O si m'ho prohibís el metge.

Jo ja fa temps que no en menjo. No és una hipòtesi, és una realitat.

Moltes gràcies per les vostres respostes. I fem la darrera situació. Perdoneu, us puc demanar una cosa?

Sí, sí, endavant. Si no és gaire complicada...

No, no. Us heu d'imaginar una situació i continuar la frase: Deixaríeu la parella si...

Ui, això és un tema delicat. Doncs la deixaria si m'enganyés o si ens desenamoréssim.

Doncs jo, si me'n sortís una de més jove!

Ets una poca-solta!

No, dona, és una situació hipotètica! Irreal!!! Que jo t'estimo molt!

pista 56

Avui ens n'anem fins a Sant Joan de les Abadesses, on se celebra el Festival Clownia. Clownia va néixer com una excusa per presentar el segon disc del grup de música català Txarango. Els membres d'aquest grup, originari del Ripollès, volien agrair a la comarca el suport que els van donar quan eren un grup desconegut. Parlem amb la Vinyet, una de les responsables de l'organització de l'esdeveniment. Bon dia, Vinyet.

Bon dia.

Ens pots explicar què és això de Clownia?

Clownia és un lloc al món on tot és possible. Un espai de trobada, de reflexió i d'intercanvi. Clownia és un home-

natge als pobles petits on molts de nosaltres hem crescut i és la manera que el grup Txarango ha pensat per donar-los les gràcies. Voldríem que Clownia fos un lloc on la cultura actua com a motor de canvi social.

I què vol dir això, exactament?

Doncs que al festival hi ha mostres de totes les arts. A través de la música, el teatre, la literatura, el periodisme, el cinema, etc., podem construir un món més plural, amb uns fonaments democràtics forts i amb la solidaritat real entre els pobles.

I no és una mica utòpic, això?

I tant que sí! Però si volem marxar d'aquest món i deixar-lo una mica millor de com ens l'hem trobat, hem de començar a treballar ara. Les iniciatives que pensem i compartim al Clownia les pensem fer ara, avui mateix. Ens hi hem d'implicar tots, petits i grans, i treballar per al temps present.

I en el teu cas, Vinyet, com és el món nou per al qual treballes?

Jo somio un món millor, penso que les utopies es poden aconseguir, però no soc ingènua. Voldria que viure al món fos un acte de rebel·lia. Tant de bo la vida col·lectiva fos el centre de tot, més enllà dels diners, dels egos i dels interessos individuals.

pista 57

Pau Riba, cantant, poeta i artista polifacètic, és un dels *hippies* catalans per excel·lència. Les Pitiüses, i Formentera en especial, són un espai fonamental per entendre la seva vida i els seus ideals. Als vint anys, Riba volia visitar l'illa petita de les Pitiüses per descobrir en primera persona tot allò que havia sentit d'aquell espai idíl·lic.

Pau Riba afirma que, durant la seva joventut, als anys seixanta, se sentia ofegat i esclau de la repressió franquista. També necessitava trencar amb la tradició familiar, amb la civilització, i reconciliar-se amb la natura. En aquesta vida alternativa, també desitjava viure noves experiències en les relacions humanes, les drogues —especialment l'àcid— i la música. Amb la seva companya van decidir anar de Barcelona a Eivissa en vaixell i, un cop allà, van agafar una barca fins a Formentera. En arribar, ràpidament es van sentir a gust en aquell nou context i es van instal·lar en una comunitat de quatre-centes persones. Vivien a la platja de Migjorn, en una cova. Era un paradís. El terra de casa seva era la sorra de la platja. La dutxa era el mar! La policia, en saber on vivien, els va fer fora d'allà, perquè estava prohibit viure a la platja. La relació estreta amb la natura era fonamental en aquell nou model de vida. Per això, quan els van fer fora, se'n van anar a viure en una cabana, on va néixer el fill gran.

L'activitat principal de Riba a l'illa va ser fer de músic: explorar nous sons, nous instruments i nous estils musicals. El 1971, Riba va enregistrar el disc *Jo, la donya i el gripau* en plena natura al bell mig del paisatge mediterrani de les Pitiüses.

Actualment, Pau Riba defensa que el moviment *hippy* "històricament va significar un punt d'inflexió entre una

civilització i la següent". Als anys 90, alguns dels seus amics van abandonar l'estil de vida *hippy* i es van dedicar a fer diners amb els atractius que els oferien les illes. Llavors va creure que el moviment havia fracassat. Avui, però, defensa que aquella aventura no va ser un fracàs. Diu que van ser un exemple del que cal fer en el futur per fer del món un lloc millor.

pista 58

1. urbanística
2. crònica
3. excel·lència
4. política
5. història
6. ceràmica
7. hipòtesi
8. trajectòria
9. família
10. extraordinària
11. última
12. ràpidament
13. conseqüència
14. idíl·lica
15. màgia
16. música

pista 59

1. treballés
2. uníssim
3. enganyéssim
4. volguéssiu
5. fessin
6. tornéssis
7. hagués
8. visqués
9. fóssim
10. sabéssiu

pista 60

1. Si fossis ric, què et compraries?
2. Si poguéssiu viure en un altre país, on viuríeu?
3. Espero que es compleixin els teus desitjos.
4. Què canviaries si tornéssis a néixer?
5. Que tingueu sort!

УБНМЛ